

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer C.A. Herstel
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
23 augustus 2023

Ons kenmerk
[REDACTED]

Bijlage(n)
1

Onderwerp

Uitvoeringstoets concept Tijdelijke besluit experiment inspanningsplicht WW

Geachte heer Herstel,

Op 6 juni 2023 ontvingen wij uw verzoek (kenmerk SZW2023-0000263777) om een uitvoeringstoets uit te voeren op het concept Tijdelijk besluit experiment inspanningsplicht WW. Met dit besluit wordt het mogelijk om grootschalig onderzoek uit te voeren naar de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht als invulling van de inspanningsplicht in de Werkloosheidswet. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kan vervolgens toekomstbestendig en effectief beleid worden ontwikkeld, wat gebaseerd is op wetenschappelijke inzichten. Het onderzoek richt zich op de inspanningsverplichting.

Bij deze informeren wij u op hoofdlijnen over de uitkomst van onze uitvoeringstoets, die als bijlage bij deze brief is gevoegd, en gaan we in op de specifieke aspecten waar u onze bijzondere aandacht voor vraagt.

Het voorstel is uitvoerbaar, mits de doelgroep van het onderzoek op twee onderdelen wordt aangepast:

- De groep mensen die na een arbeidsongeschiktheidsbeoordeling voor de ZW of WIA voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn beoordeeld, wordt uitgezonderd van dit onderzoek.
- De doelgroep wordt uitgebreid met mensen die na inwerkingtreding van het besluit geen nieuw recht op WW hebben, maar van wie het oude WW-recht herleeft.

Het onderzoek heeft in beperkte mate impact op de doorontwikkeling van de sollicitatiescan. De sollicitatiescan is een selectie-instrument dat de uitvoering een handvat biedt om werkzoekenden te helpen met betrekking tot de kwaliteit van hun sollicitatiegedrag. De sollicitatiescan blijft bruikbaar gedurende het onderzoek voor de uitvoering, maar om de sollicitatiescan door te kunnen ontwikkelen, is het volume van de instroom van WW-gerechtigden van belang. Dit volume wordt door het uitvoeren van het onderzoek beïnvloed. Het volume dat tijdens het onderzoek gebruikt kan worden, daalt doordat gegevens van een deel van de deelnemers aan het onderzoek niet gebruikt kunnen worden in de scan. Op het moment dat de instroom ten behoeve van de sollicitatiescan niet meer geborgd kan worden, gaat UWV in overleg met het ministerie van SZW.

Het betreft een grootschalig onderzoek. Voor het onderzoek zijn 125.000 WW-cliënten nodig om ook voor subgroepen statistisch significante effecten vast te kunnen stellen. Op basis van het verwachte aantal mensen dat een beroep op de WW zal doen in 2024, te weten 265.000, en het gegeven dat alle vestigingen van UWV deelnemen, is het de verwachting dat de aantallen ruimschoots gehaald worden. Nadat de benodigde aantallen bereikt zijn, heeft UWV drie maanden nodig om de reguliere werkwijze (vier sollicitaties per vier weken) weer te implementeren. Als de instroom van deelnemers lager uitvalt dan verwacht en de benodigde 125.000 niet behaald kunnen worden, kan het onderzoek in overleg met uw medewerkers verlengd worden. Om tijdig bij te kunnen stellen wordt maandelijks gemonitord.

De implementatieduur bedraagt minimaal zes maanden. Om het onderzoek tijdig te kunnen uitvoeren, is UWV al gestart met voorbereidende activiteiten, zoals ook op ambtelijk niveau is besproken met medewerkers van uw departement.

UWV heeft beoordeeld of er noodzaak bestaat voor het uitvoeren van een volledige Gegevenbeschermingseffectbeoordeling (GEB) op zowel het onderzoek als op het aangepaste proces.

Een GEB voor het onderzoek acht UWV niet noodzakelijk, omdat door het onderzoeksbureau gebruik gemaakt wordt van gepseudonimiseerde gegevens en er voor het doen van onderzoek een mantel GEB beschikbaar is die van toepassing is op dit onderzoek. Omdat er sprake is van een (substantiële) wijziging in het WW-werkproces, i.c. het werken met nieuwe varianten van de inspanningsplicht, wordt een volledige GEB uitgevoerd op dit aspect. Deze beoordeling geeft inzicht in mogelijke issues en eventueel aanvullende te nemen maatregelen.

De incidentele kosten, inclusief onderzoekskosten, bedragen naar verwachting € 5,1 miljoen, waarvan € 4,2 miljoen (uitvoeringskosten tot en met 2024) gedekt wordt binnen de begroting van UWV. De uitvoeringskosten hebben met name betrekking op een verhoging van het aantal gesprekken in de individuele afspraken variant. Bij de berekening is uitgegaan van de volgende verdeling van deelnemers in de onderzoeksgroepen:

- 40% status quo;
- 30% eigen initiatief variant;
- 30% individuele afspraken variant.

Met uw medewerkers zijn we nog in gesprek over een groep WW-cliënten waarvoor de gemeente op grond van de Participatiewet re-integratieplichtig is en die onderdeel uitmaakt van het onderzoek.

Hoogachtend,

Voorzitter Raad van Bestuur

Besluit experiment inspanningsplicht WW

Onderzoek sollicitatieplicht als invulling van de inspanningsplicht

Doel voorstel

Het Besluit experiment inspanningsplicht WW is nodig om onderzoek mogelijk te maken naar de effectiviteit van (de sollicitatieplicht als invulling van) de inspanningsplicht. De sollicitatieplicht bestaat momenteel uit tenminste vier sollicitaties per vier weken. Deze norm is vastgelegd in het Besluit Sollicitatieplicht werknemers WW en IOW 2012. Van deze norm kan afgeweken worden als er sprake is van een vrijstelling, een ontheffing of daar andere goede redenen voor zijn. Met dit Besluit wordt het mogelijk om, bij wijze van experiment, tijdelijk een afwijkende invulling te geven aan de inspanningsplicht. Het centrale doel is te kunnen analyseren wat de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht in de WW, als invulling van de inspanningsplicht, is én wat de effectiviteit is van een alternatieve invulling met meer aandacht voor individuele afspraken. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kan vervolgens toekomstbestendig en (kosten)effectief beleid worden ontwikkeld, wat gebaseerd is op wetenschappelijke inzichten. Het onderzoek richt zich op de inspanningsverplichting van WW-cliënten. De intensiteit en het aanbod van de dienstverlening, zoals die beschreven is in het dienstverleningsconcept WW, blijft beschikbaar en minimaal geborgd voor alle onderzoeksgroepen

Oordeel UWV

- Het voorstel is uitvoerbaar, mits de doelgroep van het onderzoek wordt aangepast zoals vermeld in hoofdstuk 2.
- Uiterlijk 6 maanden voor de gewenste datum van inwerkingtreding moet UWV de implementatieopdracht ontvangen mits de doelgroep aangepast wordt.
- Het onderzoek heeft in beperkte mate impact op de doorontwikkeling van de sollicitatiescan.
- Om het benodigde aantal deelnemers voor het onderzoek te behalen, dient het aantal deelnemers maandelijks gemonitord te worden, zodat bijgesteld kan worden als de instroom in de WW hoger of lager uitvalt dan verwacht.

Toelichting

Het onderzoek past binnen de UWV-strategie om meer rekening te houden met de menselijke maat en individuele afspraken te kunnen maken met cliënten. Op basis van de onderzoeksresultaten kan het bestaande beleid onderbouwd aangepast worden, zodat UWV haar taak om WW-cliënten te ondersteunen bij het vinden van duurzaam werk zo optimaal mogelijk kan uitvoeren.

Uitvoeringskosten

Wij voorzien voor dit onderzoek totaal 5,1 miljoen aan incidentele kosten. De onderzoekskosten financiert SZW. De uitvoeringskosten over 2023 en 2024 worden binnen de begroting van UWV gedekt. Over de financiering van de kosten over 2025 maakt UWV op een later moment afspraken met SZW.

Oordeel: 2

1. **Ja** (uitvoerbaar)
2. **Ja, mits** (uitvoerbaar mits in het voorstel rekening wordt gehouden met de gemaakte opmerkingen)
3. **Nee, tenzij** (niet uitvoerbaar tenzij het voorstel op onderdelen wordt aangepast)
4. **Nee** (niet uitvoerbaar vanwege ernstige bezwaren)

Kader

Het implementeren van het hier beoordeelde voorstel vereist inzet van schaarse ICT- capaciteit. UWV en SZW hebben afgesproken om periodiek in samenspraak te bezien welke keuzes we gaan maken over de inzet van beschikbare ICT- capaciteit. Dit geldt voor het implementeren van zowel nieuwe wet- en regelgeving als overige verandertrajecten binnen UWV.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten / voorwaarden	4
3. Beoordelingspunten	5
1. Uitvoerbaarheid	5
2. Effectiviteit	5
3. Effecten voor klanten	5
4. Handhaafbaarheid	6
5. Informatie- en gegevenshuishouding	6
6. Minimale implementatietermijn	7
7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten	7
8. Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie	7

1. Inleiding

Op 6 juni 2023 heeft UWV het verzoek ontvangen voor een uitvoeringstoets op het voorgenomen Besluit experiment inspanningsplicht WW met als kenmerk 2023-0000263777. Artikel 130 WW, de experimenteerbepaling, geeft de mogelijkheid om tijdelijk, bij wijze van experiment, af te wijken van o.a. de wettelijke inspanningsplicht om te kunnen onderzoeken of er effectievere mogelijkheden zijn om de inschakeling van WW-cliënten in duurzame arbeid te bevorderen.

In voorliggende uitvoeringstoets beoordeelt UWV het voorstel op de volgende aspecten:

1. Uitvoerbaarheid
2. Effectiviteit
3. Effecten voor klanten
4. Handhaafbaarheid
5. Informatie- en gegevenshuishouding
6. Minimale implementatietermijn
7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten
8. Verantwoordings- en beleidsinformatie

Aanleiding

Naar aanleiding van de Knelpuntenbrief van UWV van 3 juni 2021, is het voornemen ontstaan om een grootschalig onderzoek uit te voeren naar de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht als invulling van de inspanningsplicht. Onder effectiviteit verstaan we voornamelijk de uitstroom naar duurzaam werk en uitstroom uit de WW-uitkering voordat de maximum uitkeringsduur verstrijkt. Daarnaast is in het onderzoek aandacht voor andere uitkomsten, waaronder klanttevredenheid.

Het onderzoek biedt een kans om andere, vernieuwende werkwijzen te beproeven. De resultaten van het onderzoek kunnen handvatten bieden om het huidige beleidskader te verbeteren teneinde het doel, activering en uitstroom, op een efficiëntere en effectievere manier te bereiken.

Voorstel

Het Besluit experiment inspanningsplicht WW beoogt onderzoek mogelijk te maken naar de inspanningsplicht.

UWV en SZW hebben de afgelopen periode constructief samengewerkt om tot een gedegen opzet voor dit onderzoek te komen. Inmiddels is er een definitief plan van aanpak voor dit onderzoek, dat door zowel UWV als SZW wordt gedragen.

Het onderzoek vergelijkt de effectiviteit van de volgende varianten als invulling van de inspanningsplicht met elkaar:

1. Status quo

De huidige sollicitatieplicht; de standaard verplichting van 4 sollicitatieactiviteiten per 4 weken inclusief geautomatiseerde registratie en handhaving door UWV. Dit betreft de controlegroep.

2. Eigen initiatief variant

De WW-cliënt zoekt op eigen initiatief naar werk, dus zonder harde inspanningsplicht.

3. Individuele afspraken variant

De norm hierbij is afspraken op maat voor iedere WW-cliënt vanaf de start van de WW-uitkering, waarbij de WW-cliënt zelf een plan van aanpak opstelt inzake de re-integratieactiviteiten. Dit plan bespreekt de WW-cliënt met zijn adviseur bij UWV. Na goedkeuring van het plan van aanpak door UWV wordt periodiek feedback gegeven door de adviseur van UWV. De adviseur van UWV monitort en handhaaft de gemaakte afspraken.

Deelname aan het onderzoek is vrijwillig. WW-cliënten krijgen de mogelijkheid om van een opt-out gebruik te maken.

Voor alle varianten geldt dat de WW-cliënt pro actief het dienstverleningsaanbod van UWV aangeboden krijgt.

In onderstaande tabel is in een overzicht inzichtelijk gemaakt wat er geldt ten aanzien van elke variant voor wat betreft de inspanningsplicht.

Overige WW-verplichtingen die niet zien op inspanningen voor nieuw werk, zoals de inschrijving als werkzoekende en het doorgeven van wijzigingen die van invloed kunnen zijn op recht, hoogte en duur van de uitkering blijven voor alle onderzoeksgroepen van kracht.

	Status quo	Eigen initiatief	Individuele afspraken
Toepasselijkheid inspanningsplicht	√	-	√
Toepasselijkheid registratieplicht voor sollicitatieactiviteiten	√	-	√
Handhaving op inspanningsplicht	√	-	√
Toepasselijkheid sollicitatieplicht 4x4	√	-	-
Toepasselijkheid verplichting passende arbeid behouden	√	√	√
Toepasselijkheid verplichting passende arbeid verkrijgen/aanvaarden	√	-	√
Recht op dienstverlening / ondersteuning	√	√	√
Mogelijkheid tot afzien van deelname alternatieve variant (opt-out)	-	√	√

Voor dit onderzoek is een AMvB nodig, omdat de eigen initiatief variant niet in overeenstemming is met het huidige wettelijk kader van de WW rondom de inspanningsplicht. Op basis van artikel 130 WW (de experimenteerbepaling) is het mogelijk om tijdelijk, gedurende de onderzoeksperiode bij wijze van experiment, af te wijken van o.a. de wettelijke inspanningsplicht om te kunnen onderzoeken of en zo ja welke mogelijkheden er zijn om de inschakeling in de arbeid van WW-cliënten te bevorderen. Hoewel de andere twee varianten, de status quo variant en de individuele afspraken variant in overeenstemming zijn met de wettelijke inspanningsplicht, zijn er in het Besluit ten behoeve van de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming ook voor de deelnemers uit die varianten nadere regels gesteld over verplichtingen die gelden.

In het eerste kwartaal van 2024 zal het onderzoek starten. De doorlooptijd van het onderzoek is iets minder dan 4 jaar; de eerste vier maanden worden de onderzoeksvarianten getest in pilotvorm (400 WW-cliënten per onderzoeksgroep) en worden daarna vervolgens geïmplementeerd binnen alle vestigingen van UWV. De inclusieperiode bedraagt vervolgens maximaal een jaar; WW-cliënten die in de WW instromen worden willekeurig ingedeeld in één van de drie varianten. Na de inclusieperiode worden de deelnemers gedurende maximaal twee jaar (maximum WW-duur) gevolgd. Tot slot wordt de data verwerkt en wordt het eindrapport geschreven. De eerste tussentijdse onderzoeksresultaten worden op zijn vroegst vierde kwartaal 2026 verwacht.

2. Uitgangspunten / voorwaarden

Uitgangspunten en voorwaarden waarop de uitvoeringstoets gebaseerd is:

- *De doelgroep*
 - *WW-cliënten met een WW-recht na arbeidsongeschiktheidsbeoordeling uitzonderen*
Het includeren van de groep mensen die recht op WW heeft nadat zij voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn verklaard (35-minners), is vanuit onderzoekstechnisch oogpunt niet zinvol en betekent een forse wijziging in het bestaande proces.
 - *Herlevers includeren in het onderzoek*
Het is systeemtechnisch niet mogelijk om WW-cliënten waarvan de WW-uitkering herleeft na datum inwerkingtreding van het Besluit buiten het onderzoek te houden als UWV de dienstverlening direct wil blijven opstarten op basis van de eerste werkloosheidsdag die de cliënt opgeeft.
- *Inclusieperiode*
Voor het onderzoek zijn 125.000 WW-cliënten nodig om ook voor subgroepen statistisch significante effecten vast te kunnen stellen. Op basis van het verwachte aantal mensen dat een beroep op de WW zal doen in 2024, te weten 265.000 en het gegeven dat alle vestigingen van UWV deelnemen, is het de verwachting dat de aantallen ruimschoots gehaald worden. Zodra de benodigde instroom van 125.000 wordt bereikt, beëindigt UWV de instroomperiode in het onderzoek met dien verstande dat beëindiging op zijn vroegst op 1 februari 2025 gebeurt, zodat seizoensinvloeden die kenmerkend zijn voor de WW, in kaart kunnen worden gebracht. UWV heeft drie maanden nodig om de reguliere werkwijze (vier sollicitaties per vier weken) te implementeren. Als de instroom lager uitvalt dan verwacht en de benodigde 125.000 niet behaald kunnen worden, kan de instroomperiode in overleg met SZW verlengd worden. Om tijdig bij te kunnen stellen, wordt maandelijks gemonitord.
- *Sollicitatiescan*
Het onderzoek heeft in beperkte mate impact op de doorontwikkeling van de sollicitatiescan. De sollicitatiescan is een selectie-instrument dat adviseurs van UWV een handvat biedt om WW-cliënten te helpen met betrekking tot de kwaliteit van hun sollicitatiegedrag. De scan is ingesteld en gevalideerd op het sollicitatieregistratie-gedrag dat geldt in de status quo. De sollicitatiescan blijft bruikbaar gedurende het onderzoek voor de adviseurs WW, maar om de sollicitatiescan door te kunnen ontwikkelen, is het volume van de instroom in de WW van belang. Het volume dat tijdens het onderzoek gebruikt kan worden daalt doordat gegevens, van deelnemers aan de eigen initiatief variant en de individuele afspraken variant, niet gebruikt kunnen worden in de scan. Dit gevolg dient geaccepteerd te worden.

3. Beoordelingspunten

1. Uitvoerbaarheid

Het onderzoek inspanningsplicht is technisch uitvoerbaar, mits in het voorstel rekening wordt gehouden met de volgende punten:

- *35-minners geen deel uit laten maken van de doelgroep voor het onderzoek*
Mensen die door een sociaal medische beoordeling minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn bevonden, krijgen geen ZW of WIA-uitkering, maar kunnen een WW-uitkering aanvragen. Aangezien er bij deze cliënten sprake is van beperkingen door ziekte of gebrek, verloopt de dienstverlening aan deze klanten vergelijkbaar met de dienstverlening aan cliënten met een WGA-uitkering (afwijkend van de reguliere WW-dienstverlening). Dat betekent dat deze cliënten dienstverlening ontvangen van een zogenaamde 'adviseur intensieve dienstverlening'. Deze adviseur heeft inzicht in arbeidskundige informatie. Mede op basis van deze informatie worden de mogelijkheden van de cliënt besproken en worden met cliënt passende afspraken gemaakt. Deze cliënten komen ook, indien nodig, in aanmerking voor inkoop van aanvullende re-integratie-dienstverlening (in tegenstelling tot reguliere WW-cliënten). Voor deze cliënten geldt niet per definitie de standaardafpraak van 4 sollicitaties per 4 weken zoals die voor reguliere WW-cliënten geldt. Maatwerk (individuele afspraken) is hier de standaard, net als bij WGA-cliënten. Gelet op het gegeven dat deze cliënten een ander dienstverleningsproces doorlopen en ook door andere adviseurs begeleid worden dan de reguliere WW-cliënten, is het uitvoeringstechnisch te complex om deze groep mee te laten lopen in het experiment.
Daarnaast is ook de verwachting dat er geen verschil optreedt voor 35-minners tussen de status quo variant en de individuele afspraken variant, waardoor onderzoek naar deze groep cliënten, vanuit onderzoekstechnisch oogpunt, niet zinvol is. Met deze groep cliënten worden reeds individuele afspraken gemaakt. Alternatief is dat 35-minners alleen in de groepen 'status quo' en 'eigen initiatief' worden ingedeeld. Een effect van de 'eigen initiatief variant' kan dan nog wel gemeten worden voor 35-minners. Echter, het is systeemtechnisch niet mogelijk om specifiek voor 35-minners een andere indeling (op basis van het eindcijfer van hun burgerservicenummer (BSN)) te hanteren dan voor de reguliere WW-cliënten.
- *Het onderzoek wordt uitgevoerd op alle UWV-vestigingen*
WW-cliënten worden willekeurig in één van de drie onderzoeksgroepen ingedeeld op basis van het eindcijfer BSN. Daarbij is het systeemtechnisch niet mogelijk vestigingen buiten beschouwing te laten.
- *WW-cliënten die werkloos worden na datum ingang Besluit en van wie de WW-uitkering herleeft, omdat ze geen nieuw recht op WW hebben opgebouwd, includeren in het onderzoek.*
De dienstverlening wordt al opgestart voordat er een besluit op de aanvraag om een WW-uitkering wordt genomen. Bij de start van de dienstverlening hanteert UWV de eerste werkloosheidsdag zoals door cliënt opgegeven bij zijn aanvraag om een WW-uitkering. Als bij de beslissing op de aanvraag blijkt dat de WW-cliënt ten onrechte is ingedeeld in de eigen initiatief variant of in de individuele afspraken variant, is het onwenselijk hem achteraf toch weer in de status quo variant in te delen.

2. Effectiviteit

Het doel van het onderzoek is helder en richt zich specifiek op de (kosten) effectiviteit van de sollicitatieplicht. Wij verwachten dat het onderzoek de benodigde inzichten oplevert over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de huidige sollicitatieplicht om te kunnen beoordelen of het beleid aangepast moet worden.

3. Effecten voor klanten

Het onderzoek gaat over de inspanningsverplichtingen. Door het onderzoek wordt duidelijk welke inspanningsplicht het meest effectief is. Op basis van de bevindingen kan huidig beleid onderbouwd aangepast worden waar WW-cliënten bij gebaat zijn.

Het onderzoek past binnen de UWV-strategie om meer rekening te houden met de menselijke maat en maatwerk te kunnen bieden. Hoewel de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht nog onvoldoende is onderzocht, zijn er wel aanwijzingen uit de wetenschappelijke literatuur dat de vormgeving van de

standaard invulling van deze plicht beter kan. Op basis van de onderzoeksresultaten kan beleid aangepast worden, zodat UWV WW-cliënten efficiënter en effectiever kan ondersteunen bij het vinden van duurzaam werk. Dat is in belang van cliënten.

De inclusieperiode waarin WW-cliënten die instromen in de WW worden ingedeeld in één van de drie varianten bedraagt maximaal één jaar. Deelname aan het experiment (toebedeling aan één van de alternatieve varianten van de sollicitatieplicht) is geheel vrijwillig. De onderzoeksgroepen van de eigen initiatief en de individuele afspraken variant krijgen de mogelijkheid om binnen één maand, nadat aan hen kenbaar is gemaakt dat zij geselecteerd zijn voor deelname aan het onderzoek, toch via opt-out voor de reguliere sollicitatieplicht te kiezen.

Voor iedere WW-cliënt blijft de dienstverlening als ondersteuning bij het weer aan het werk gaan op hetzelfde niveau zoals deze nu is; ook voor de eigen initiatief variant geldt het reguliere dienstverleningsmodel van UWV. Zij krijgen dus dezelfde dienstverlening als de andere twee onderzoeksgroepen (status quo groep en individuele afspraken groep). Dat houdt in dat zij ook uitgenodigd worden voor gesprekken en indien noodzakelijk en wenselijk aanvullende dienstverlening aangeboden kunnen krijgen. Zo kan voor hen ook gelden dat er bijvoorbeeld noodzakelijke scholingstrajecten door UWV worden gefinancierd.

UWV en SZW hebben gezamenlijk een doenvermogenstoets uitgevoerd tijdens de beleidsvoorbereiding waarna het onderzoek nog is aangepast voor de eigen initiatief variant. Zo kan het niet deelnemen aan afgesproken aanvullende dienstverlening niet leiden tot een sanctie, omdat dat kan leiden tot onduidelijkheid en lastig uitlegbare situaties. Tevens is tijdens de beleidsvoorbereiding meermaals contact geweest met de Cliëntenraad UWV en is de Commissie Ethiek van UWV geraadpleegd. Zij hebben een aantal aandachtspunten aangedragen die zien op het zorgvuldig en uitvoerig informeren van cliënten over hun deelname aan het onderzoek (waaronder uitleg over rechten en plichten in de verschillende varianten) en de (eventuele) effecten daarvan, de aandacht voor gespreksvoering en bekendheid van het doel en de noodzaak van het onderzoek bij de adviseurs van het Werkbedrijf. Dat daarbij niet alleen effect op uitstroom naar werk belangrijk is, maar ook waarden als klanttevredenheid, vertrouwen in de cliënten én in de professionals van UWV.

Op basis van geuite zorgen over de 'ongelijkheid' die ontstaat tussen de drie varianten, is toegelicht dat een experiment echt nodig is om zeker te weten hoe deze alternatieve invullingen uitwerken in de praktijk, zodat op basis hiervan gedegen beleidskeuzes gemaakt kunnen worden. Met dit doel is ook juist artikel 130 van de WW in het leven geroepen, waarmee de tijdelijke ongelijkheid tussen groepen geen schending van het gelijkheidsbeginsel omvat. Van belang daarbij is te realiseren dat de indeling in de experimentgroepen op basis van een objectief criterium gebeurt en niet discriminatoir is (op basis van het burgerservicenummer).

Er zijn zorgen geuit over een mogelijke hogere bijstandsinstroom voor de eigen initiatief-variant, omdat sommige mensen wellicht moeilijk met de geboden vrijheid kan omgaan. Enerzijds is dit onderwerp van dit onderzoek. Onbekend is juist nog of plichten effectief zijn, eerder (aanpalend) onderzoek laat hier gemixte effecten van zien (voor verschillende doelgroepen). Anderzijds is het belangrijk om te benadrukken dat deze mensen wel gewoon ondersteuning/dienstverlening ontvangen bij het weer aan het werk gaan. Onderdeel daarvan is de mogelijkheid tot inzet van extra dienstverlening bij nadering van het einde WW-recht, eventueel in samenwerking met de gemeente. In de pilotfase wordt onderzocht onder WW-cliënten of de communicatie en nieuwe werkwijze duidelijk en doenbaar is voor hen. Zodat op basis van die input nog aanpassingen kunnen worden gedaan voordat het onderzoek grootschalig wordt geïmplementeerd.

4. Handhaafbaarheid

Er zijn geen risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik.

Voor de onderzoeksgroepen status quo en individuele afspraken wijzigt er niets in de verplichtingen en de handhaving daarop. Voor de eigen initiatief groep gelden er minder verplichtingen waardoor er minder gehandhaafd hoeft te worden.

5. Informatie- en gegevenshuishouding

Een Gegevenseffectbeoordelling (GEB) voor het onderzoek acht UWV niet noodzakelijk, omdat door het onderzoeksbureau gebruik gemaakt wordt van gepseudonimiseerde gegevens en er voor het doen van onderzoek een mantel GEB beschikbaar is die van toepassing is op dit onderzoek.

Omdat er sprake is van een (substantiële) wijziging in het WW-werkproces, het werken met nieuwe varianten van de inspanningsplicht, wordt een GEB uitgevoerd. Deze beoordeling geeft inzicht in mogelijke issues en eventueel aanvullende te nemen maatregelen.

6. Minimale implementatietermijn

De minimale implementatietermijn bedraagt 6 maanden. Alle communicatie en content rondom de inspanningsplicht wordt toekomstgericht (generiek) aangepast, zodat bij teruggang naar de oude situatie (4 sollicitaties per 4 weken) minimale inspanning en middelen worden gevraagd. Terug naar de oude situatie, bij het bereiken van de benodigde onderzoeks aantallen, bedraagt maximaal 3 maanden.

Indien de groep 35-minners onderdeel uit blijft maken van de doelgroep van het onderzoek is de minimale implementatietijd van 6 maanden niet langer haalbaar en zal UWV opnieuw een beoordeling van het voorstel moeten doen. Bij het opstarten van de voorbereidingen voor het onderzoek, had UWV deze groep niet in het vizier als zijnde reguliere WW-cliënten. Om het onderzoek tijdig te kunnen laten starten zijn de voorbereidingen reeds 4 maanden geleden gestart. De reden hiervoor is onder andere beperkte releasecapaciteit binnen de systemen. Dient de groep toch meegenomen te worden in het onderzoek, dan zal UWV het huidige – op deze groep aangepaste - proces ingrijpend dienen te wijzigen.

7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

De incidentele kosten bedragen naar verwachting €5,1 miljoen. Dit is inclusief de onderzoekskosten van €0,3 miljoen die door SZW gefinancierd worden. De uitvoeringskosten tot en met 2024 van €4,2 miljoen worden gedekt binnen de begroting van UWV. De kosten hebben met name betrekking op een verhoging van het aantal gesprekken in de individuele afspraken variant. In onderstaande tabel zijn de kosten per jaar gespecificeerd. Bij de berekening is uitgegaan van de volgende verdeling van deelnemers in de onderzoeksgroepen:

- 40% status quo
- 30% eigen initiatief variant
- 30% individuele afspraken variant

Totale kosten (€ mln)	2023	2024	2025	Totaal
Extra gesprekken	-	2,5	0,6	3,1
Aanpassingen werkinstructies, opleiding en het volgen hiervan	0,0	1,0	-	1,0
Ontwerp, bouw, test en implementatie systemen	0,4	-	-	0,4
Klant- en kenniscommunicatie	-	0,3	0,0	0,3
Onderzoekskosten	-	0,3	-	0,3
Totale kosten	0,4	4,1	0,6	5,1

8. Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie

De wijziging heeft geen impact op de beleids- en verantwoordingsinformatie.